

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการครู โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่นและศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดทั้งแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการครู โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ ตามแนวคิดของ Richard E. Walton เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลข (Arithmetic Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของปัจจัยแต่ละด้าน ด้วยการทดสอบที (t - test) ผลการวิเคราะห์นำเสนอด้วยตารางประกอบความเรียงบรรยายตามลำดับ ดังนี้

4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา อายุราชการ ตำแหน่งหน้าที่สถานภาพการสมรส สถานที่พัก การศึกษาดูงาน รายได้ ภาระหนี้สิน สถานภาพการใช้จ่ายในการดำรงชีวิต และการแก้ปัญหาในกรณีที่เงินเดือนไม่พอใช้จ่าย ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน รายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดใหญ่	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ				
1.1 ชาย	24	32.9	86	34.7
1.2 หญิง	49	67.9	162	65.3
2. อายุ				
2.1 21-30 ปี	32	43.8	24	9.7
2.2 31-40 ปี	32	43.8	102	41.1
2.3 41-50 ปี	8	11.0	110	44.4
2.4 51-60 ปี	1	1.4	12	4.8
3. วุฒิการศึกษา				
3.1 ปริญญาโท	5	6.8	28	11.3
3.2 ปริญญาตรี	67	91.8	210	84.7
3.3 อนุปริญญา	1	1.4	10	4.0
4. อายุราชการ				
4.1 1 -10 ปี	52	71.2	41	16.5
4.2 11-20 ปี	11	15.1	136	54.8
4.3 21-30 ปี	2	2.7	42	16.9
4.4 31-40 ปี	7	9.6	27	10.4
4.5 40 ปีขึ้นไป	1	1.4	2	0.8
5. การรับราชการ				
5.1 ตำแหน่ง				
5.1.1 ครู 2	4	5.5	5	2.0
5.1.2 อาจารย์ 1	43	58.9	33	13.3
5.1.3 อาจารย์ 2	25	34.2	197	79.4
5.1.4 อาจารย์ 3	0	0	4	1.6

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

สถานภาพ	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดใหญ่	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5.1.5 อื่น ๆ	1	1.4	9	3.6
5.2. เงินเดือน				
5.2.1 ต่ำกว่า 5,000	1	1.4	14	5.6
5.2.2 5,001-10,000	51	69.9	46	18.5
5.2.3 10,001-15,000	16	21.9	104	4.9
5.2.4 15,001-20,000	4	5.5	78	31.5
5.2.5 20,001-25,000	1	1.4	5	2.0
5.2.6 25,000 ขึ้นไป	0	0	1	0.4
6. สถานภาพสมรส				
6.1 โสด	28	38.4	44	17.7
6.2 สมรสอยู่ร่วมกัน	19	26.0	91	36.7
6.3 สมรสไม่อยู่ร่วมกัน	23	31.5	101	40.7
6.4 หย่าร้าง	2	2.7	9	3.6
6.5 สามี/ภรรยาถึงแก่กรรม	1	1.4	3	1.2
7. จำนวนบุตร				
7.1 โสด	2.6	35.6	44	17.7
7.2 ไม่มี	4	5.5	25	10.1
7.3 มี 1 คน	18	24.7	29	11.7
7.4 มี 2 คน	17	23.3	110	44.4
7.5 มี 3 คน	8	11.0	38	15.3
7.6 มี 4 คน	0	0	2	0.8
8. การศึกษาของบุตร				
8.1 ก่อนประถมศึกษา	14	19.2	46	18.5
8.2 ประถมศึกษา	17	23.3	76	30.6
8.3 มัธยมศึกษา	5	6.8	88	35.5

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

สถานภาพ	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดใหญ่	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
8.4 อาชีวศึกษา	3	4.1	14	5.6
8.5 อุดมศึกษา	1	1.4	33	13.3
8.6 จบการศึกษา และทำงานแล้ว	1	1.4	12	4.8
9. สถานที่พัก				
9.1 บ้านพักครู	32	43.8	46	18.5
9.2 บ้านพักตนเอง	23	31.5	155	62.5
9.3 บ้านเช่า	13	17.80	29	11.70
9.3.1 เบิกได้	10	13.70	22	7.30
9.3.2 เบิกไม่ได้	3	4.1	7	2.8
9.3.3 อื่น ๆ	5	6.8	18	7.3
10. ระยะทาง ระหว่างบ้านพักกับโรงเรียน				
10.1 ไม่เกิน 1 กม.	34	46.6	83	33.5
10.2 1 - 5 กม.	13	17.8	96	38.7
10.3 6-15 กม.	9	12.8	51	20.6
10.4 16-25 กม.	5	6.8	9	3.6
10.5 มากกว่า 25 กม.	12	16.4	9	3.6
11. การอบรม ดูงาน ประชุมเชิงปฏิบัติการ				
11.1 ไม่เคย	4	5.5	8	3.2
11.2 นาน ๆ ครั้ง	56	76.7	210	84.7
11.3 บ่อย ๆ	13	17.8	30	12.1
12. การลาศึกษาต่อ				
12.1 เคยลาศึกษาต่อ				
12.1.1 ไม่เคย	66	90.4	210	84.7
12.1.2 เคย	7	9.6	38	15.3

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

สถานภาพ	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดใหญ่	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
12.2 เคยศึกษาต่อที่ไหนระดับใด				
12.2.1 ปริญญาตรีในประเทศ	4	5.5	14	5.6
12.2.2 ปริญญาตรีต่างประเทศ	3	4.1	2	0.8
12.2.3 ปริญญาโทในประเทศ	1	1.4	23	9.3
12.2.4 ปริญญาโทต่างประเทศ	0	0	1	0.4
12.2.5 อื่น ๆ	0	0	1	0.4
13. การประกอบกิจการที่มีรายได้อื่น ๆ นอกราชการ				
13.1 ไม่ได้ประกอบอาชีพอื่น	64	87.6	199	80.2
13.2 สอนพิเศษ	3	4.1	32	12.9
13.3 เกษตร	4	5.5	3	0
13.4 ค้าขาย	1	1.4	12	4.8
13.5 ชัก อบ รีด	1	1.4	-	-
13.6 ธุรกิจประกันชีวิต	-	-	-	-
13.7 บริษัท	-	-	2	8
14 รายได้ คู่สมรส				
14.1 โสด	34	46.6	58	23.4
14.2 ไม่มีรายได้	4	5.5	12	4.8
14.3 เงินเดือน	29	39.7	158	63.7
14.4 สหกรณ์	1	1.4	0	0
14.5 ค้าขาย	3	4.0	10	4.0
14.6 ชักอบรีด	1	1.4	1	0.4
14.7 ประกัน	1	1.4	7	2.8
14.8 บริษัท	0	0	2	0.8

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

สถานภาพ	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดใหญ่	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
15. การได้รับพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนในกรณีพิเศษ 2 ขั้น				
15.1 ไม่เคย	10	54.8	26	10.5
15.2 เคย 1 ครั้ง	15	20.5	45	18.1
15.3 เคย 2 ครั้ง	11	15.1	65	26.2
15.4 เคย 3 ครั้ง	1	1.4	72	29.0
15.5 เคย 4 ครั้ง	3	4.2	29	11.7
15.6 เคย 5 ครั้ง	2	2.7	6	2.4
15.7 เคย 6 ครั้ง	1	1.4	5	2.0
16. แหล่งเงินกู้				
16.1 ไม่มีหนี้	19	26.0	25	10.1
16.2 มีหนี้ธนาคาร	12	16.4	93	37.5
16.3 หนี้สหกรณ์	37	50.7	160	64.5
16.4 หนี้ธนาคารออมสิน				
ธนาคารสงเคราะห์	16	21.9	83	33.5
16.5 สถาบันการเงิน	7	9.6	32	12.9
16.6 บุคคลทั่วไป	21	28.8	44	17.7
7. นำเงินไปใช้เพื่อใคร				
17.1 ที่อยู่อาศัย	25	34.2	140	56.5
17.2 อุปโภคบริโภค	17	23.3	41	16.5
17.3 การศึกษาบุตร	3	4.1	7	2.8
17.4 รักษาพยาบาล	1	1.4	2	0.8
17.5 อำนวยความสะดวก	1	1.4	4	1.6
17.6 ลงทุน	1	1.4	5	2.0
17.7 ผ่อนรถ	6	8.2	18	7.3

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

สถานภาพ	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดใหญ่	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
18. จำนวนหนี้สิน				
18.1 ไม่เป็นหนี้	15	20.5	33	13.3
18.2 น้อยกว่า 100,000	30	41.1	29	11.7
18.3 100,000-500,000	8	11.0	99	39.9
18.4 500,001-1,000,000	3	4.1	63	25.4
18.5 1,000,000 ขึ้นไป	0	0	24	9.7
19. สถานะเมื่อถูกหักเงินเดือน				
129.1 เงินไม่เหลือ	6	8.2	15	6.0
19.2 เหลือไม่พอจ่าย	29	39.7	86	34.7
19.3 เหลือพอใช้	8	24.7	112	45.2
19.4 เหลือไม่พอชำระหนี้	10	13.7	26	10.5
20. การแก้ปัญหาการมีเงินเดือนไม่พอใช้				
20.1 กู้ฉุกเฉิน	10	13.7	32	12.9
20.2 กู้ธนาคาร	6	8.2	43	17.3
20.3 กู้บุคคลทั่วไป	15	20.5	16	6.5
20.4 กู้สวัสดิการ	1	1.4	22	8.9
20.5 อื่น ๆ	12	16.4	43	17.3

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 312 คน มีสถานภาพเป็นดังนี้

4.1.1 เพศของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนมากเป็นเพศหญิง โรงเรียนทั้งสองขนาดมีจำนวนใกล้เคียงกันกล่าวคือโรงเรียนขนาดเล็ก ร้อยละ 67.9 โรงเรียนขนาดใหญ่ร้อยละ 65.3

4.1.2 อายุ กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนทั้งสองขนาดจำนวนมากที่สุด มีอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.8 และ 41.1 ตามลำดับ แต่โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวน ช่วงอายุระหว่าง 21-30 ปี และ 31-40 ปี จำนวนเท่ากันคือร้อยละ 43.8

4.1.3 วุฒิทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีวุฒิ
ปริญญาตรี จำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 91.8 และ ร้อยละ 84.7 ตามลำดับ รองลงมาคือวุฒิ
ปริญญาโท

4.1.4 อายุราชการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุราชการจำนวนมากที่สุดแตกต่างกัน
กล่าวคือโรงเรียนขนาดเล็กมีอายุราชการ 1-10 ปี จำนวนมากที่สุด ร้อยละ 71.2 ส่วนโรงเรียน
ขนาดใหญ่อายุราชการ 11-20 ปี จำนวนมากที่สุด ร้อยละ 54.8

4.1.5 ตำแหน่ง กลุ่มตัวอย่างมีตำแหน่งจำนวนมากที่สุดแตกต่างกับโรงเรียนขนาด
เล็ก มี ตำแหน่งอาจารย์ 1 มากที่สุด ร้อยละ 58.9 ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่มีตำแหน่งอาจารย์ 2
มากที่สุดร้อยละ 79.4 อัตราเงินเดือนโรงเรียนขนาดเล็กมีอัตราเงินเดือนระหว่าง 5001-10,000 ส่วน
โรงเรียนขนาดใหญ่ส่วนมากอัตราเงินเดือน 15,001-20,000 ร้อยละ 31.5

4.1.6 สถานภาพสมรส กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนมากที่สุดยังเป็นโสด
ร้อยละ 38.4 รองลงมาคือสมรสแล้วแต่ไม่ให้อยู่ร่วมกันร้อยละ 31.5 ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่
จำนวนมากที่สุดสมรสแล้วแต่ไม่ได้อยู่ร่วมกัน ร้อยละ 40.7 รองลงมาคือสมรสแล้วและอยู่ร่วมกัน
ร้อยละ 36.7

4.1.7 จำนวนบุตร กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากที่สุดยังไม่มีบุตร
รองลงมาคือ มีบุตรจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 และ 24.7 ตามลำดับ ส่วนโรงเรียนขนาด
ใหญ่จำนวนมากที่สุดมีบุตร 2 คน ร้อยละ 44.4 รองลงมาคือโสด ร้อยละ 17.7

4.1.8 ระดับการศึกษาของบุตร โรงเรียนขนาดเล็ก บุตรศึกษาอยู่ระดับประถมศึกษา
จำนวนมากที่สุด ร้อยละ 23.3 รองลงมาคือระดับอนุบาล ร้อยละ 19.2 ส่วนโรงเรียนขนาด
ใหญ่ การศึกษาของบุตรอยู่ระดับมัธยมจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 35.5 รองลงมาศึกษาอยู่ระดับ
ประถมศึกษา ร้อยละ 30.6

4.1.9 สถานที่พัก กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนมากที่สุดพักที่บ้านพักครู
คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมา คือมีบ้านพักของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 31.5 โรงเรียนขนาดใหญ่
จำนวนมากที่สุดพักบ้านพักของตนเอง รองลงมาคือ พักที่บ้านพักครู ร้อยละ 62.5 และ 18.5 ตาม
ลำดับ

4.1.10 ระยะทางระหว่างบ้านพักกับโรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็กระยะทางจากบ้าน
พักกับโรงเรียนจำนวนมากที่สุดไม่เกิน 1 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 46.6 ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่
ระยะทางจากบ้านพักถึงโรงเรียนจำนวนมากที่สุด คิดระยะทาง 1-5 กิโลเมตร ร้อยละ 38.7

4.1.11 การศึกษาอบรม คูงาน และการประชุมเชิงวิชาการทั้งสองกลุ่มจำนวนมากที่สุด เคยอบรมนาน ๆ ครั้ง โดยโรงเรียนขนาดเล็ก ร้อยละ 76.7 ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ ร้อยละ 84.7 รองลงมาคือได้รับการอบรมบ่อย ๆ ร้อยละ 17.8 และ 12.1 ตามลำดับ

4.1.12 การลาศึกษาถือ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยลาศึกษาต่อ โรงเรียนขนาดเล็กไม่เคยลาศึกษาต่อ ร้อยละ 90.4 โรงเรียนขนาดใหญ่ไม่เคยลาศึกษาต่อ ร้อยละ 84.7 ในกรณีที่เคยลาศึกษาต่อ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กลาศึกษาต่อระดับปริญญาตรีภายในประเทศร้อยละ 5.5 โรงเรียนขนาดใหญ่จำนวนมากที่สุดเคยลาศึกษาต่อระดับปริญญาโทภายในประเทศ ร้อยละ 9.3

4.1.13 การประกอบกิจการที่มีรายได้อื่น ๆ นอกเวลาราชการ กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนทั้งสองขนาดส่วนใหญ่ ไม่ได้ประกอบกิจการที่มีรายได้อื่น ๆ นอกเวลาราชการ กล่าวคือโรงเรียนขนาดเล็กไม่ได้ประกอบกิจการอื่น ๆ ร้อยละ 87.6 โรงเรียนขนาดใหญ่ไม่ได้ประกอบกิจการอื่น ร้อยละ 80.2

ในกรณีประกอบกิจการที่มีรายได้อื่น ๆ นั้น พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ประกอบกิจการด้านสอนพิเศษจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 12.9 ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กทำกาเกษตรร้อยละ 5.5

4.1.14 รายได้คู่สมรส กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนมากที่สุดยังเป็นโสด ร้อยละ 46.6 รองลงมาคือคู่สมรสมีรายได้จากเงินเดือนจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 63.7

4.1.15 การได้รับเงินเดือนกรณีพิเศษ โรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากที่สุดไม่เคยได้รับเงินเดือนกรณีพิเศษ รองลงมาคือ เคยได้รับเงินเดือนกรณีพิเศษ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 54.8 และ 20.5 ตามลำดับ ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวนมากที่สุด เคยได้รับเงินเดือนกรณีพิเศษ 3 ครั้ง รองลงมาคือเคยได้รับเงินเดือนกรณีพิเศษ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 29.0 และ 26.2 ตามลำดับ

4.1.16 แหล่งเงินกู้จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 50.7 รองลงมากู้จากบุคคลทั่วไป 28.8 โรงเรียนขนาดใหญ่กู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครู จำนวนมากที่สุด ร้อยละ 64.5 รองลงมาคือ กู้จากธนาคาร ร้อยละ 37.5

4.1.17 หนี้ที่เกิดขึ้นได้นำไปใช้ในสิ่งจำเป็นในเรื่องใดมากที่สุดกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนทั้งโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ นำไปสร้างที่อยู่อาศัยเป็นจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 34.2 และ 56.5 ตามลำดับ รองลงมาคือ นำไปใช้เพื่อการอุปโภคบริโภค ร้อยละ 23.3 และ 16.5 ตามลำดับ

4.1.18 จำนวนหนี้สิน โรงเรียนขนาดเล็กมีหนี้สินต่ำกว่า 100,000 บาท เป็นจำนวนมาก ที่สุด ร้อยละ 41.7 รองลงมาคือไม่มีหนี้ร้อยละ 20.5 ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ มีหนี้สิน 100,000-500,000 เป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมามีหนี้สินตั้งแต่ 500,001-1,000,000 บาท ร้อยละ 39.9

4.1.19 สถานะทางการเงินเมื่อถูกหักเงินเดือนแล้ว โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนมากที่สุด เหลือเงินไม่พอใช้จ่าย ร้อยละ 39.7 รองลงมาเหลือเงินพอใช้จ่าย ร้อยละ 24.7 ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวนมากที่สุดมีเงินเหลือพอใช้จ่าย ร้อยละ 45.2 รองลงมาเหลือเงินไม่พอใช้จ่าย ร้อยละ 34.7

4.1.20 การแก้ไขปัญหาการมีเงินเดือนไม่พอใช้จ่ายตลอดเดือน โรงเรียนขนาดเล็กกู้เงินจากบุคคลทั่วไปจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 20.5 รองลงมาคือกู้เงินฉุกเฉินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ ร้อยละ 13.7 ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวนมากที่สุดกู้เงินจากสินเชื่อธนาภิบาล ร้อยละ 17.3 รองลงมาคือ กู้เงินฉุกเฉินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ ร้อยละ 12.9

4.2 ผลการศึกษาสภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการครู สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ในประเด็นเกี่ยวกับรายได้ สวัสดิการ ความมั่นคงในงานที่ทำ โอกาสในการใช้ความรู้ ความสามารถ ความเป็นส่วนตัว และความเป็นธรรมในหน่วยงาน จำแนกตามโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ผู้วิจัยจะได้นำเสนอตามลำดับ จากตารางที่ 3 ถึงตารางที่ 7 รายละเอียดดังนี้

4.2.1 ปัจจัยด้านรายได้และสวัสดิการ เป็นปัจจัยที่มีต่อการยังชีพของข้าราชการครู ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาถึงระดับของรายได้และสุขภาพและสวัสดิการด้าน ค่าเช่าบ้านและค่าช่วยเหลือบุตร รายละเอียดได้เสนอไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต ใน
การทำงาน ของข้าราชการครูด้านรายได้และสวัสดิการ จำแนกตามขนาดของ
โรงเรียน

ปัจจัย	โรงเรียนขนาดเล็ก		แปลความ	โรงเรียนขนาดใหญ่		แปลความ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. การมีอัตราเงินเดือน เหมาะสมกับงานในหน้าที่	2.65	.88	ปานกลาง	0.92	.87	ปานกลาง
2. การมีรายได้เพียงพอ ต่อการดำรงชีวิต ในครอบครัว	2.47	.81	น้อย	2.73	.88	ปานกลาง
3. ความเหมาะสมของ รายได้ในปัจจุบัน กับระดับความรู้ ความสามารถ	2.54	.88	ปานกลาง	2.80	.86	ปานกลาง
4. การได้รับการ ประกันสุขภาพ ข้าราชการครู	2.92	1.12	ปานกลาง	2.97	1.15	ปานกลาง
5. การตรวจสุขภาพ ประจำปีของ ข้าราชการครู	.08	1.02	น้อย	2.47	1.12	น้อย
6. การมีเงินเพิ่มพิเศษ ในการปฏิบัติงาน นอกเวลา	1.53	.90	น้อย	1.87	1.09	น้อย
7. การมีสวัสดิการเช่นค่ารักษาพยาบาล ค่าเช่าบ้าน ค่าช่วย การศึกษาบุตร	3.07	1.15	ปานกลาง	3.01	1.20	ปานกลาง
รวม	2.46	.54	น้อย	2.69	.68	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่าสภาพปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของ ข้าราชการครู สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านรายได้และสวัสดิการมีอยู่ในระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม 2.63 ทั้งสองกลุ่มมีสภาพปัจจัยด้านนี้ไม่เท่ากัน กล่าวคือ โรงเรียนขนาดเล็กมีอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 2.46 ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่มีอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.69 หากจำแนกเป็นองค์ประกอบแล้ว พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับเงินเพิ่มพิเศษในกรณีปฏิบัติงานนอกเวลา เป็นปัจจัยที่มีน้อย ทั้งสองกลุ่ม ค่าเฉลี่ย 1.79 กลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ค่าเฉลี่ย 1.53 กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ค่าเฉลี่ย 1.87 ส่วนปัจจัยนอกนั้นทั้งสองกลุ่มมีอยู่ในระดับปานกลาง

4.2.2 ปัจจัยด้านความรู้สึกมั่นคงในงานที่ทำ เป็นปัจจัยที่ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความพอใจเกี่ยวกับงานในหน้าที่ บรรยากาศในการทำงาน รายละเอียดได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านความมั่นคงในการทำงาน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ปัจจัย	โรงเรียนขนาดเล็ก			โรงเรียนขนาดใหญ่		
	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D.	
1. ความรู้สึกภาคภูมิใจในการปฏิบัติราชการในโรงเรียน	3.93	1.06	มาก	4.06	0.86	มาก
2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติราชการในโรงเรียน	3.82	0.95	มาก	4.02	0.84	มาก
3. การมีพฤติกรรมแสดงออกถึงความต้องการในการโยกย้ายจากโรงเรียนของเพื่อนครู	3.39	1.07	ปานกลาง	2.81	1.02	ปานกลาง
4. ความเหมาะสมของผลตอบแทนจากการปฏิบัติงานที่ท่านได้รับ	2.82	0.87	ปานกลาง	2.83	0.92	ปานกลาง
5. การได้รับความช่วยเหลือจากผู้บังคับบัญชาเมื่อได้รับความเดือดร้อนไม่ว่าจะเป็นเรื่องงานหรือเรื่องส่วนตัว	3.04	1.13	ปานกลาง	2.90	1.11	ปานกลาง

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านความมั่นคงในการทำงาน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน (ต่อ)

ปัจจัย	โรงเรียนขนาดเล็ก		แปลความ	โรงเรียนขนาดใหญ่		แปลความ
	$\bar{X}$	S.D		$\bar{X}$	S.D.	
6. การร่วมกันทำงาน ร่วมกันเป็นหมู่คณะได้ดีกับเพื่อนร่วมงาน	3.76	0.8	มาก	13.77	0.83	มาก
7. การสามารถที่จะปรึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานกับเพื่อนร่วมงานได้	3.66	0.83	มาก	3.73	0.79	มาก
8. ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายของเพื่อนร่วมงานของท่าน	3.61	0.72	มาก	3.60	0.92	มาก
9. บรรยากาศการบริหารงานในโรงเรียน ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและสามัคคีกัน	3.12	0.95	ปานกลาง	3.30	.93	ปานกลาง
10. ความคุ้นเคยและไว้วางใจซึ่งกันและกันของเพื่อนร่วมงานของท่าน	3.36	.85	ปานกลาง	3.48	.89	ปานกลาง
11. ความก้าวหน้าในการรับราชการในโรงเรียนของท่าน เมื่อเปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่น	3.07	0.94	ปานกลาง	3.06	.94	ปานกลาง
12. ความรู้สึกสบายใจในการปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน	3.50	.67	ปานกลาง	3.63	.84	มาก
รวม	3.41	.53	ปานกลาง	3.43	.56	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่าปัจจัยด้านความรู้สึกมั่นคงในงานที่ทำของข้าราชการครู กลุ่มตัวอย่าง มีอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งค่าเฉลี่ยรวมของทั้งสองกลุ่มตัวอย่างนี้ใกล้เคียงกัน คือ โรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ย 3.41 โรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ย 3.43

หากพิจารณาจำแนกเป็นรายปัจจัยแล้ว พบว่าความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนมีอยู่ในระดับมากทั้งสองกลุ่ม โดยมีค่าเฉลี่ย 4.03 กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยในด้านนี้ 3.93 กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ย 4.06

ส่วนปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกัน คือ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความต้องการโยกย้ายจากโรงเรียนของเพื่อนข้าราชการครู โดยมีค่าเฉลี่ย 2.94 ซึ่งปัจจุบันด้านนี้โรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ย 3.39 ขณะที่กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยของปัจจัยด้านนี้ 2.81 เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีความประสงค์จะขอย้ายมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

4.2.3 ปัจจัยด้านโอกาสการใช้ความรู้ความสามารถ เป็นปัจจัยที่บ่งชี้ถึงศักยภาพในตัว of ข้าราชการครู ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบในด้านการแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การยอมรับจากเพื่อนร่วมงานและชุมชน รายละเอียดได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ ชีวิตใน
การทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาด้านโอกาสในการใช้ความรู้
ความสามารถ

ปัจจัย	โรงเรียนขนาดเล็ก		แปลความ	โรงเรียนขนาดใหญ่		แปลความ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. การมีโอกาสด้านการแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการ ทำงานของหน่วยงาน	3.38	.84	ปานกลาง	3.21	.94	ปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบาย เพื่อพัฒนาโรงเรียน	3.19	1.09	ปานกลาง	2.76	1.03	ปานกลาง
3. การได้รับการยอมรับ และยกย่องในความรู้ ความสามารถของท่าน จากผู้บังคับบัญชา	3.27	1.02	ปานกลาง	3.18	.92	ปานกลาง
4. การได้รับการยอมรับให้ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน	3.18	.94	ปานกลาง	3.09	.93	ปานกลาง
5. การได้รับการยอมรับ ให้มีส่วนร่วมในการแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ในการ ปฏิบัติงาน	3.54	1.10	มาก	3.30	1.01	ปานกลาง
6. การได้รับเชิญไปร่วม งานบุญประเพณีต่าง ๆ ของชุมชน	3.62	.95	มาก	3.59	.85	มาก
7. การมีโอกาสด้านการ ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อนำมาใช้ในการ ปฏิบัติงาน	3.01	.92	ปานกลาง	3.28	.85	ปานกลาง

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ ชีวิตในการทำงาน ของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาด้านโอกาสในการใช้ความรู้ความสามารถ (ต่อ)

ปัจจัย	โรงเรียนขนาดเล็ก		แปลความ	โรงเรียนขนาดใหญ่		แปลความ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
8. การมีโอกาสนในการอบรม สัมมนาและประชุมเชิงวิชาการ และการศึกษาต่อ	3.01	.99	ปานกลาง	2.90	1.04	ปานกลาง
รวม	3.27	.69	ปานกลาง	3.16	.69	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 ในด้านโอกาสในการใช้ความรู้ความสามารถ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีปัจจัยด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายปัจจัยพบว่า การมีโอกาสดูแลความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานได้รับการยกย่องในความรู้ ความสามารถจากผู้บังคับบัญชา มีส่วนในการแก้ไขปัญหา การได้รับเชิญไปร่วมงานพิธีต่าง ๆ ของชุมชน เป็นปัจจัยที่มีอยู่ในระดับกลาง ส่วนปัจจัยด้านโอกาสในการอบรม สัมมนา ประชุมเชิงวิชาการและการศึกษาต่อ มีอยู่ระดับปานกลาง อันคืบสุดท้าย ซึ่งโอกาสด้านนี้โรงเรียนขนาดเล็กมีมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ค่าเฉลี่ย 3.01 และ 2.90 ตามลำดับ

4.2.4 ปัจจัยด้านความเป็นส่วนตัว เป็นปัจจัยที่มุ่งศึกษาถึงความสมดุลในงานที่ทำ และงานส่วนตัว รายละเอียดได้นำเสนอในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ คุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษาด้านความเป็นส่วนตัว จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ปัจจัย	โรงเรียนขนาดเล็ก		แปลความ	โรงเรียนขนาดใหญ่		แปลความ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. งานที่ทำในปัจจุบันนี้เอื้อ อำนวยให้สามารถรับผิดชอบ งานส่วนตัวในครอบครัว	3.30	.96	ปานกลาง	3.43	.87	ปานกลาง
2. ความสามารถในการจัด แบ่งเวลาเพื่อการพักผ่อน ส่วนตัว	3.32	.88	ปานกลาง	3.29	.79	ปานกลาง
3. ความรู้สึกที่ว่าทำงาน เสมือนบ้านเพื่อนร่วมงาน เสมือนญาติพี่น้อง ในครอบครัว	3.36	1.03	ปานกลาง	3.53	.89	มาก
4. ความรู้สึกเป็นส่วนตัว ในห้องทำงาน	3.45	.97	ปานกลาง	3.37	.91	ปานกลาง
5. ความรู้สึกมีความเป็น สัดส่วนตัวของที่ทำงาน	3.36	.96	ปานกลาง	3.33	.94	ปานกลาง
รวม	.36	.69	ปานกลาง	3.39	.67	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านความเป็นส่วนตัว โรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.36 โรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.39 เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายปัจจัยแล้วพบว่า ปัจจัยด้านเวลาสำหรับครอบครัว เวลาเพื่อการพักผ่อน ความรู้ที่มีต่อเพื่อนร่วมงานเสมือนญาติพี่น้องในครอบครัว ความเป็นส่วนตัวในห้องทำงานและสัดส่วนตัวของที่ทำงานทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

4.2.5 ปัจจัยด้านความเป็นธรรมในหน่วยงาน เป็นปัจจัยที่เสริมสร้างกำลังใจในการทำงาน ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาองค์ประกอบด้านการโยกย้าย การพิจารณาความดี ความชอบ การลงโทษทางวินัย รายละเอียดได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการครู สังกัดกรมสามัญศึกษาด้านความเป็นธรรมในหน่วยงาน

ปัจจัย	โรงเรียนขนาดเล็ก		แปลความ	โรงเรียนขนาดใหญ่		แปลความ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. การแก้ปัญหาได้แย่งของ บุคลากรในโรงเรียนเมื่อรู้ผล การพิจารณาความดีความชอบ ประจำปี	2.51	.95	ปานกลาง	2.85	1.14	ปานกลาง
2. ความเป็นธรรมในการ แบ่งสรรทรัพยากรสำหรับ ใช้ในการทำงานใน โรงเรียน	3.20	.81	ปานกลาง	3.07	.88	ปานกลาง
3. ความมีเหตุผลของผู้ บังคับบัญชาในการลง โทษผู้ได้บังคับบัญชา	3.43	.88	ปานกลาง	3.30	.90	ปานกลาง
4. การได้รับโอกาสใน การแก้ไขข้อผิดพลาดจาก การปฏิบัติงานจากเพื่อนร่วมงานด้วยความดี เห็นอกเห็นใจ	3.36	.81	ปานกลาง	3.41	.83	ปานกลาง
5. ความมีเหตุผลและ ความเป็นธรรมในการโยกย้ายข้าราชการครู ในโรงเรียนของผู้ บังคับบัญชา	3.42	.86	ปานกลาง	3.15	.91	ปานกลาง
รวม	3.19	.53	ปานกลาง	3.16	.61	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัจจัยด้านความเป็นธรรมในหน่วยงานของข้าราชการครู โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น มีอยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 3.19 และ 3.16 ตามลำดับ หากพิจารณาองค์ประกอบแล้วเห็นว่า โรงเรียนขนาดเล็กปัจจัยด้านความมีเหตุผลในการลงโทษของผู้บังคับบัญชาที่อยู่สูงสุด ค่าเฉลี่ย 3.43 ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัจจัยด้านการได้รับโอกาสในการแก้ไขข้อผิดพลาดจากเพื่อน ส่วนงานด้านความเห็นอกเห็นใจอยู่ระดับสูงสุด ทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยด้านปัญหาข้อโต้แย้งของบุคลากร เมื่อรู้ผลการพิจารณาความดีความชอบประจำปีอยู่ในระดับต่ำสุด ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการพิจารณาความดีความชอบประจำปีสร้างความพอใจให้ข้าราชการครูได้ในระดับหนึ่ง

4.3 การเปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ผลการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยใช้ t -test ปรากฏตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการครูระหว่างโรงเรียนมัธยมขนาดเล็กกับโรงเรียนมัธยมศึกษาใหญ่

ปัจจัยชีวิตคุณภาพชีวิต	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดใหญ่		ค่า t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านรายได้และสวัสดิการ	2.68	.67	2.46	.54	2.84*
ด้านความมั่นคงในการทำงาน	3.42	.56	3.40	.52	.25
ด้านโอกาสการใช้ความรู้ความสามารถ	3.16	.69	3.26	.68	1.14
ด้านความเป็นส่วนตัว	3.39	.66	3.35	.69	.38
ด้านความเป็นธรรมในหน่วยงาน	3.15	.60	3.18	.53	.40

P * < .05

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัจจัยด้านรายได้และสวัสดิการระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านความรู้สึกมั่นคงในงานที่ทำ ด้านโอกาสการใช้ความรู้ความสามารถ ด้านความเป็นส่วนตัวและด้านความยุติธรรมในหน่วยงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาและแก้ไข ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของ
ข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตาม
ขนาดของโรงเรียน

ข้าราชการครูกลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาและแก้ไข ปัจจัยที่เพียงพอกับ
คุณภาพชีวิตในการทำงาน ทั้ง 5 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้รับเป็นความเรียง โดยแยกเป็น
กรอบความคิดตามข้อเสนอแนะนั้น ๆ แล้วนำมาแจกแจงความถี่เพื่อจัดลำดับรายละเอียด จากตาราง
ที่ 9-13

ตารางที่ 9 ข้อเสนอแนะ แนวทางพัฒนาและแก้ไข ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในการ
ทำงานของข้าราชการครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
ขอนแก่น ด้านรายได้และสวัสดิการ

โรงเรียนขนาดเล็ก	ความถี่	โรงเรียนขนาดใหญ่	ความถี่
1. ควรปรับเงินเดือนให้มีความสมดุล กับภาระทางเศรษฐกิจ	12	1. ควรเพิ่มสวัสดิการด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น	41
2. ควรมีค่าตอบแทนกรณีทำงานนอกเวลา ราชการ	12	2. ควรเพิ่มเงินเดือนให้สอดคล้อง กับภาระทางเศรษฐกิจ	40
3. ควรจัดบ้านพักให้เพียงพอ	11	3. ข้าราชการครูควรประหยัดและ อดออมมากขึ้น	31
4. ควรจัดค่าตอบแทนกรณีสอนเกิน 18 คาบ	10	4. ทำอาชีพเสริม	22
5. ควรได้รับค่าตอบแทนการอยู่เวรยาม	10	5. ควรมีค่าตอบแทนการทำงาน นอกเวลา	19
		6. ควรมีเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ	16
		7. ควรมีค่าตอบแทนกรณีสอนเกิน 18 คาบ	14

จากข้อเสนอเกี่ยวกับปัจจัยด้านรายได้และสวัสดิการกลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอตรงกัน คือ การปรับอัตราเงินเดือนให้สอดคล้องกับภาวะทางเศรษฐกิจ นอกนั้นมีข้อเสนอแนะต่างกัน กล่าวคือ โรงเรียนขนาดเล็กเห็นควรให้มีค่าตอบแทน กรณีทำงานล่วงเวลาและการจัดบ้านพักให้พอเพียงตามลำดับ ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นควรให้เป็นสวัสดิการและการประหยัดให้มากขึ้น

ตารางที่ 10 ข้อเสนอแนะ แนวทางพัฒนาและแก้ไข ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านความมั่นคงในงานที่ทำ

โรงเรียนขนาดเล็ก	ความถี่	โรงเรียนขนาดใหญ่	ความถี่
1. ต้องทำงานให้เต็มความสามารถ	16	1. ควรให้ขวัญและกำลังใจในการทำงาน	21
2. เพิ่มปัจจัยการครองชีพให้มากขึ้น	14	2. ควรอุทิศเวลาให้ทางราชการมากขึ้น	18
3. ควรทำงานให้เต็มเวลา	11	3. ควรสร้างความภูมิใจในวิชาชีพของตน	14
4. ควรบรรจุให้อยู่ท้องถิ่นใกล้บ้าน	10	4. ทำงานให้มีคุณภาพ	12
		5. ลาศึกษาต่อควรได้รับการเลื่อนขั้น	11
		6. เงินเดือนไม่ควรมีขั้นเต็ม	11

ข้อเสนอแนะแนวพัฒนาและแก้ไข ปัจจัยด้านความมั่นคงในงานที่ทำกลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะที่แตกต่างกันโดยกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก เห็นควรให้ทำงานเต็มความสามารถ เพิ่มปัจจัยการครองชีพและทำงานให้เต็มเวลา ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นควรให้ขวัญกำลังใจ การอุทิศเวลาให้ทางราชการและการสร้างความภูมิใจในวิชาชีพของตน เป็นข้อเสนอแนะที่มีความเห็นอยู่ในเกณฑ์สูง

ตารางที่ 11 ข้อเสนอแนะ แนวทางพัฒนาและแก้ไข ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้าน การใช้ความรู้ความสามารถ

โรงเรียนขนาดเล็ก	ความถี่	โรงเรียนขนาดใหญ่	ความถี่
1. ควรจัดให้มีการอบรม สัมมนาและพัฒนาการศึกษา	13	1. ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนา	28
2. ควรเปิดโอกาสให้ได้รับการศึกษามากขึ้น	10	2. ควรทำงานให้เต็มความสามารถ	21
3. ควรให้ทำงานตามความถนัดของคน	10	3. ควรใช้คนให้ถูกงาน	19
		4. การเปิดโอกาสให้แสดงความ สามารถ	16
		5. โอกาสการศึกษาต่อ	12

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาปัจจัยด้านการใช้ความรู้ความสามารถ กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะที่ตรงกันและให้ความสำคัญในลำดับที่ต่ำ ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนา นอกนั้นมีข้อเสนอแนะแตกต่างกันออกไป กล่าวคือ โรงเรียนขนาดเล็กให้ความสำคัญในเรื่องการศึกษาต่อ และการให้ทำงานตามความถนัด ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ให้ความสำคัญในการทำงานให้เต็มความสามารถ และการใช้คนให้ถูกงาน การเปิดโอกาสให้แสดงความรู้ ความสามารถตามลำดับ

ตารางที่ 12 ข้อเสนอแนะ แนวทางพัฒนาและแก้ไข ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านความเป็นส่วนตัว

โรงเรียนขนาดเล็ก	ความถี่	โรงเรียนขนาดใหญ่	ความถี่
1. ควรมีห้องทำงานเป็นรายหมวดวิชา	18	1. ควรแยกงานออกจากเรื่องส่วนตัว	20
2. ควรมีจุดยืนในการทำงาน	11	2. ควรให้ครูมีห้องทำงานเป็นส่วนตัว	17
3. ควรมอบหมายงานในหน้าที่ให้ชัดเจน	10	3. ควรให้เกียรติซึ่งกันและกัน	13
4. ควรเปิดโอกาสได้เสนอโครงการได้คนละ 1 โครงการ	10	4. จัดวัสดุสำนักงานให้เพียงพอ	11

ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาและแก้ไข ปัจจัยด้านความเป็นส่วนตัว กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะที่แตกต่างกันออกไป โดยโรงเรียนขนาดเล็กเห็นควรให้ห้องทำงานเป็นหมวดวิชาการมีจุดยืนในการทำงานและความชัดเจนในการมอบหมายงานตามลำดับ ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่าควรแยกงานออกจากเรื่องส่วนตัว การมีห้องทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของโรงเรียนขนาดเล็กด้วย ส่วนการให้เกียรติซึ่งกันและกัน และการจัดอุปกรณ์ประจำสำนักงานให้เพียงพอเป็นข้อเสนอแนะที่โรงเรียนขนาดใหญ่ให้ความสำคัญเป็นลำดับต่อมา

ตารางที่ 13 ข้อเสนอแนะ แนวทางพัฒนาและแก้ไข ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้าน ความเป็นธรรมในหน่วยงาน

โรงเรียนขนาดเล็ก	ความถี่	โรงเรียนขนาดใหญ่	ความถี่
1. ควรใช้ระบบคุณธรรม	13	1. ควรใช้ระบบคุณธรรม	53
2. พิจารณาความดีความชอบจากงานที่ปรากฏ	12	2. พิจารณาความดีความชอบจากงานที่ปรากฏ	30
3. ผู้บริหารควรเปิดเผย โปร่งใส ไม่เล่นพรรคเล่นพวก	10	3. ผู้บริหารต้องเป็นกลาง	25

ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขปัจจัยด้านความเป็นธรรมในหน่วยงาน เปรียบเทียบกันแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นตรงกันทุกลำดับ คือ ควรใช้ระบบคุณธรรมเป็นการพิจารณาความดีความชอบ ควรดูจากผลงานที่ปรากฏ และผู้บริหารต้องเป็นกลาง